

Kunoelmia

Joh. Ludw. Runebergiltä.



1840

1840

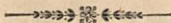
Runoelmia

Joh. Rudw. Runebergiltä.



Suomentanut

A. Oksanen.



Helsingissä,

A. W. Gröndahlin präntistä.

1845.

A. C. Öhmanin kustannuksella.

IMPRIMATUR:

G. Rein.

Herra Professorille

ja

Tähdestön Jäsenelle, Tohtorille

JOH. LUDV. RUNEBERGILLI

nämä

alhaimmalla nöyryydellä
omistaa
Suomentaja.

Mä kuulen lauluis aamuin,
Ne kuulen illoinkiin,
Ja yhtä selwät aina
Ne soiwat korwihiiin.

Siw. 67.

1.

Tyttö kääntyi kullan kohtaannasta,
 Kääntyi — käit punaisna — äiti wirkki:
 Missä käit punaisit, tyttö kulta?
 Tyttö wirkki: kuffasti kun poimin,
 Siinä warret nuo kässini koski.
 Kääntyi taasen kullan kohtaannasta,
 Kääntyi — suu punaisna — äiti wirkki:
 Missä suun punaisit, tyttö kulta?
 Tyttö wirkki: mansikoita maistin,
 Siinä mettä huulillein herahiti.
 Kääntyi taasen kullan kohtaannasta,
 Kääntyi — kaswo kalwas — äiti wirkki:
 Miss' on kaswois kalwakaksi käynyt?
 Tyttö wirkki: äiti laita hauta,
 Milma hautahan ja risti päälle,
 Sitte ristihin sä näinpä piirrä:
 Ensikerran kääntyi — käit punaisna;
 Sillä kullan käit punannut oil ne.
 Toisen kerran kääntyi — suu punaisna;
 Sillä kullan suu punannut oil sen.
 Wimme kerran kääntyi — kaswo kalwas;
 Kullan wilppi kaswoon kalwastutti.



Ensin halkiaapi kuohuvaisen
 Kosken ensimmäiset kupluskaiset,
 Ensin raufeneepi riemustansa
 Vuoden ensimmäiset fukkajoukot;
 Mutta ensimmäisen lempes', impi,
 Muistat vielä monta muuta Käyden.



3.

Onnestansa lausui muuan sulho :
 Ensi Sunnuntain' on kuuliaiset,
 Ensi Maanantaina häät jo meillä,
 Ensi Torstaipäinä läksäiset.
 Sunnuntaina oisfin kuuliaiset;
 Maanantaina häät ja Torstaipäinä
 Läksäisiään se sitte wietti;
 Wietti, mutta murhekyyneseillä,
 Sillä maahan morsionsa muutti.



4.

Voika viisitoista vuotiseksi
 Enti, eikä vielä rakkautta
 Luullut maailmassa löytyväksi;
 Eilpä viisi vuotta vielä — eikä
 Rakkautta nytkään uskonunna.
 Tuilpa sitte taimaankaunis tyttö,
 Josta muutamissa hetkilöissä
 Oppikin, mi kakskymmen vuotta
 Hält' ois oppimattomaksi jäänyt.



5.

Raksi taint' on Lauran ikkunassa;
 Yhtä aina kästelee se, toisen
 Kastamattomalla fuiwattaapi.
 Miks' ei hoida yhtä niinkun toista? —
 Eiwät oo ne yhdenvertaisilta;
 Yhden antoi nuori rakkahansa,
 Mutta toisen miesi-wanhuksensa.



6.

Lämmön tullen palkkoivat neiet
 Kukka-seppeleitä tuffahansa,
 Riemuellen tanssijoukkoloissa.
 Tanhutes' on kaikki riemullisna,
 On se, joll' on hempu forjakainen,
 On se, jonk' on seppel siemä tullut,
 On se, joll' on kasvot kaunokaiset.
 Mutta tokkos tiedät sie, ken heistä
 Tytyväisin on. Se on se tyttö,
 Joll' on kulta kanssa tanhumassa.



7.

Raksi kuusta kasvaa haudan päällä,
 Josp' on poika nuori peitoksissa,
 Siihen kullaltansa istutellut.
 Nytpä siinä juokselee sen lapset,
 Joit' on toisen kanssa kasvatellut,
 Leikitsee ja perhosilla oovat.



S.

Siemufukka-heinikössä astui
 Tyttö yksinään ja maasta taittoi
 Vastapuhjenneen kukan ja wirkki:
 Kaunis kukka, oisko sulla siivet,
 Laittasinpa sun nyt kultueellen,
 Lentimisiin ensin solmiellen
 Muistutuksen kumpasinkin puolin,
 Nyhden: antu'oon se sulle suuta,
 Toisen: laittu'oon sun tänne jälleen.



9.

Sulhasen sylissä itki tyttö,
 Wieno onnestansa waiferoitfi.
 Wiimme yönä, armas kultureeni,
 Hukkui multa mökki, hukkui karjat,
 Hukkui kai, mit' oil minulla täällä.
 Miestyen puheesen mietti poika:
 Kosk' on mökki hältä hukkununna,
 Mieluisammin mökkiseeni tullee;
 Kosk' on karjat kaikki hukkununna,
 Kernahammin karjaseeni tytyy;
 Koska kai, mit' oil hänellä muuta,
 Milma hellemmin se lempineepi.



10.

Raksi peippopientä pesi puuhun.
 Niin kewäällä kuffui koiras aina,
 Waan kesällä laulu waikeneepi,
 Sitte syksyn tullen aiwan sammui.
 Miksi? — Sillä hän kewäällä muisti
 Puolisonsa waan ja rakkauuden;
 Waan kesällä hälle huolta kyllä
 Pojistansa pienosista kasvoi;
 Sitte syksy tuil ja kylmät ilmat,
 Tuil, ja toiwon täältä hälle tuotti.



11.

Pelmuwat perhot tee,
 Kuffaset kauniit myös,
 Lehdot ja lehwäpuut,
 Kuolkaate kaiikki pois!
 Nuoruuden muistot tee,
 Muistotpa lemmen myös,
 Kuolkaate kaiikki pois!
 Waimona wanhan kun
 Hempiä teit' en saa.



12.

”Kiire suven riento,
 Kiirehempi kesän,
 Syys se kauan kestää,
 Talvi kauemminkin.
 Kohta, kasvot kauniit,
 Teehin kalvastutte,
 Kullon kostuanne.”
 Poika wirkki vastaan:
 Vielä syyskin muistaa
 Lämmön päiväpäisteet,
 Vielä talven mieleen
 Kuffariemut juohtuu.
 Anna’ lämmön mennä,
 Anna’ kasvon kuiwaa,
 Nyt rakastakaamme,
 Nytpä suudelskaamme.



13.

Aitoa vasten oil
 Poika se kultineen,
 Niitylle katso maan:
 "Lämpö jo mennyt on,
 Kukkaset kalvestuu;
 Kasvosi kuitenkin
 Kukkiiwat vielä nyt,
 Niin kuni ennenkin."
 Tultua lämmön taas
 Siin' oli yksinään:
 Kultansa poisa oil,
 Silpa pomeissa maan;
 Niitty kun ennenkin
 Kukkia täynn' oil taas.



14.

Lehdikössa istui
 Inka kuffineen,
 Ratsso kiehkuraiseen,
 Siinä solmittuun.
 Niinpä kynnel hältä
 Solju kuffihin,
 Inka armas lausuu,
 Kiehkuralle näin:
 Kaunis, jospa kullan
 Tullet tuffahan,
 Niin sä siinä tuoksu
 Rakkautta waan.
 Mut jos sulta kieltää
 Olla otsallaan:
 Ilmoita' sa silloin
 Sngan kynneleet!



15.

Suinka lienee Luonto luonut
 Muille hempiään?
 Ei se niitä mulle suonut,
 Eipä ensinkään.
 Tuolla toisten tanhutesa
 Must' on yksinään;
 Muill' on sulhot tiettyessä
 Mull' ei yhtäkään;
 Kuiten lempi liemuaapi
 Niinkun muillakiin,
 Miksi sitten kaihtoaapi
 Milma kaikki niin?

16.

Solmin kielsi äiti tyttöjensä:
 Kielsi huokaamasta, nurkufsiista,
 Kielsi poikanuorten suudelmista.
 Äiti, jospa tyttö totteleisi,
 Wiimme kiellon, kahta eellimäistä
 Rumminkaan ei rikkomatta heitä.

17.

Tyttö solmitsee, kesäisnä yönä,
 Laihon ruohostin wiherjäpäisin
 Sulkkunauhojaan monen näköissi;
 Kohta aamun koittaen se sitte
 Sinne, onneaan hakein, meneepi.

Nyt sä kuule, kuinka siinä käyttäy:
 Josp' on musta ruoho kaswanunna,
 Niin se muiden kanssa murhehtiipi.
 Jos punainen ompi kaswanunna,
 Niin se muiden kanssa riemutsee;
 Josp' on ruohonpäinen kaswanunna,
 Niin se yksin, syömmessään iloitsee.



18.

Lähteelle lausui poika firppa:
 Lähde, niityn silmä, kehno lähde!
 Kyll' on kultuein sinussa monta
 Kertaa kaswojansa katsellunna,
 Waan kuwaansa sie et forjaellut,
 Että muodostaan mitään pitännä.
 Mentyään kumai katoopi kohta,
 Suotta sitten saan sit' etsiellä.
 Rankaisenko sun nyt, kehno lähde,
 Wellonien weteis ja juoksutanko,
 Polkenen myös kuffareunakkeesi?

Lähde nyt rukoillen lausui hälle:
 Poika, miksi milma rankaseisit,
 Wellosit wetein ja juoksuttait,
 Polksit mun kuffareunakkeeni?
 Allon tyttö oon ma ainoasti,
 Don werettä lämpimättä furja,
 Lemmetöin ja lempimättä kenen.
 Waan pahempi on se, että sunkin
 Mieteis lämpimässä lähteheessä
 Immen muisto harwon kauemmaksi
 Taakoaa, kun millon itse ompi
 Silmin nähden wieresfäis suloisna.

19.

Tyttö wirkki äiti-wanhallensa :

Eikö syysä mulle häita saada ?

Äiti wirkki : anna jää kewääksi,

Lämpö, lapsi, käy paraiten häiksi,

Linnutkin pesäänsä silloin laittaa.

Tyttö wirkki : min tähän kewääksi,

Miksi käy kewät paraiten häiksi,

Josko linnut nuo pesiwät silloin ?

Kaikki aika, äitifulsta, käypi

Sille, jolla lempi ain' on lämmin.



20.

Cero lausui aamutähtyelle:
 Armas aamutähti, taimon tyttö!
 Lausuppas, mi Ingan ensimmäinen
 Työ on aamusella nostuaan ja
 Sunnun oljallensa saatuansa?
 Aamutähti wirkki wastineeksi:
 Poikakulta, nostuaan ja sitten
 Sunnun oljallensa saatuansa,
 Käypi Inka ikkunaansa kohta,
 Siinä milma kohden kyynelöipi,
 Läntehenpä sitten silmän luopi.
 Cero taas lausumalla wirkki:
 Aamutähden katsannastaan tunnen,
 Ett' on hällä sydömmen hempeyttä;
 Kyynelöimän katsannastaan tunnen,
 Ett' on hällä sydömmen helleyttä;
 Mutta länttä kohden katsannastaan,
 Ett' on lämmin lempi Ceroselle,
 Sillä lännes' on minun majaini.



21.

Poika lausui kullallensa :
 Mä juokset pois tyttö,
 Jos syliini kullon pyydän ;
 Mutta lausu, vilko sulla
 Turvallista suojapaikkaa
 Ennen kun syliini lensit ?



22.

Herran tuil taloon sot' ukko uljas,
 Liikaten ja puujalalla käyden;
 Niin isäntä hankki hälle ryyppyn,
 Tarjotenpa näin uroolle wirkki:
 Lausu'os, mi oit sinulla mieli,
 Kun sodassa miekka tuima heilui,
 Pysyit paukahteil ja luodit lenti?
 Ukko maisto sarkkoaan ja lausui:
 Mieli oit minulla niinkun sulla,
 Kunpa, syksyrännen räiskäen ja
 Taiwan hirmusesti tulta luoden,
 Riistojais koet kotiisi saada.



23.

Immen iffunasta pyrki poika
 Kolme kolko-yötä yhtä päätä,
 Pyrki waan sisälle aitan päästä,
 Ensi yönä sai hän soimaukssi,
 Toissa yönä sai hän nuhteheita,
 Kolmahanna sai owen jo auki.

24.

Kuulun Saimajärven lahdekkeessa
 Leikki poika rannan kuusikoissa.
 Senpä keksi, aaltoloista, Ahti,
 Katsoi rakkahilla silmin poikaa,
 Toivoen hänet tyköönsä houkutella.
 Niin ufon näköisnä uifin maalle,
 Waan pakoon hänestä poika juoksi;
 Sitten nuorukaisna ui hän maalle,
 Waan ei poika häntä wuottanunna;
 Niin hewoksi muuttuneena viimein
 Tuil ja hirnuenp' ahollen juoksi.
 Nyt, kun poika warsan waan hawaihti,
 Houkutellen hiljan luoksen astui,
 Tarttui harjahan ja hyppäis selkään,
 Koittamaan hewoista kärkeä ollen;
 Waan samassa Ahti aaltoloihin
 Suorittiin keralla saalihinsa.
 Tuilpa sitte poijan äiti siihen,
 Häntä etsien wesiä silmin.
 Senpä keksi, aaltoloista, Ahti,
 Katsoi rakkahilla silmin waimoo,
 Toivoen hänet tyköönsä houkutella.
 Niin ufon näköisnä uifin maalle,
 Waan pakoon hänestä waimo juoksi;
 Sitten nuorukaisna ui hän maalle,
 Waan ei waimo häntä wuottanunna;
 Niin pojaksi muuttuneena viimein
 Tuil ja aaltoloilla uiden wieri.

Nyt, kun waimo waan pojan hawaiihti,
 Suoksi hän weteen hänen syliinsä,
 Kärkäs lasta woittamaan wedestä;
 Waan samassa Ahti aaltoloihin
 Suorittiin keralla saalihinsa.



25.

Saarijärwen synffämaisä wiljoi
 Paawo pakkasen alaisä maata,
 Uutterin käšinpä ahferoiden ;
 Mutta Luojahan se käšwun luotti.
 Wiljoi waimone ja lapsinensa,
 Söi weronsa waimon saadun šinä,
 Loi ojii ja kynti, šitte kylwi.
 Tuil fewat, ja nietosten sulaišsa
 Puol' oraasta pestoloilta juošsi ;
 Tuil kesäi, rakeiden riehuessa
 Puoli tähkäpäistä maahan riutui ;
 Tuilpa syys, ja halla toisen kylmi.
 Waimo nyhti tukkoaan ja lausui :
 Paawo, Paawo, onnenkolffo yffo !
 Käyös tielle, Luoja meidät heitti,
 Kerjäys kow'on, kowempi nälkä.
 Kättäen hänelle Paawo lausui :
 Luoja koitti, eikä kofsa heitä,
 Leimo leipähän petäistä puoli,
 Niin ojii ma kaiwan toisen werran,
 Mutta Luojahanpa käšwun luotan.
 Waimo leipähän petäistä leipoi,
 Mies ojii nyt kaiwoi toisen werran,
 Wuonniaanfin möi, ja ruišta ošti.
 Tuil fewät ja nietosten sulaišsa
 Ei mitään oraasta poišes juošsut ;
 Tuil kesäi, rakeiden riehuessa
 Puoli tähkäpäistä maahan riutui ;

Tuilpa syys ja halla toisen kylmi.
 Waimo rintojansa lyöden lausui:
 Paawo, Paawo, onnenkolikko ukko!
 Kuolokahamme, Luoja meidät heitti.
 Kuolofin kow'on, kowempi tuska.
 Kättäen hänelle Paawo lausui:
 Luoja koitti, ei se meitä heitä,
 Leivo leipähän petäistä puoli,
 Niin ojii ma kaiman toisen werran,
 Mutta Luojahanya kaswun luotan.
 Waimo leipähän petäistä leipoi,
 Mies ojii nyt kaimoi toisen werran,
 Lehmiäänkin möi, ja ruista osti.
 Tuil kewät, ja nietosten sulaisissa
 Ei mitään oraasta poijes juossut;
 Tuil kesäi, rakeiden riehuessa
 Tähtäpää ei maahan riutununna;
 Tuilpa syys, ja halla koskematta
 Pellon jätti kulta-kaswuinensa.
 Sillon lausui Paawo polwillansa:
 Luoja koitti, ei se kensa heitä.
 Waan ilolla miehellensä wirkki:
 Paawo, käyös sirppi nyt käteesi,
 Nytpä on jo aika riemuella,
 Nyt petäinen poijes nafkaella,
 Nytpä myös rukiinen leipä tehdä.
 Kättäen hänelle Paawo lausui:
 Waimo, koittamusta kärsineenkin
 Toistahan tok auttaman pitääpi;
 Leivo leipähän petäistä puoli,
 Naapurin rukiin on halla pannut.



26.

Dil tytöllä äitiltänsä muisto,
 Helmilöillä sommiteltu solki,
 Solki kullinkaunisteltu, kallis.
 Kulki hälle kassi kosjomiestä.
 Kempy oil, rikas ja kuulu yksi;
 Waan sen mieltä poltti neien solki.
 Toinen taas oil kainunen ja köyhä,
 Waan sen mieltä poltti neien lempi.
 Niin tytölle äitipuoli wirkki:
 Käy sä rikkahalle, köyhä heitä,
 Toista on tok kulta, kuin on köyhyytä.
 Tyttö itki, turhin kielsi kurja.
 Waan se kuulinpäiwänänsä neiti
 Ollut ei enää emon tuwassa,
 Eikä tanhualla tammikossa;
 Dil waan yksin rannikolla raukka.
 Käypi tänne äiti, käypi sulho,
 Lempeästi hälle lausuellen:
 Lähdde pois kotiin nyt festilöihin,
 Kuuliaiset sulla siellä oottaa.
 Sillon otti wyönsä soljen tyttö,
 Otti siwä-sormin, siinä wirkki:
 Kellä on wähän, se siihen tyytyy;
 Kellä paljon omp', enemmän waatii.
 Kyllä kauan oowat, sängen kauan
 Hallot aarteheita ottanunna,
 Mut ne wielä waatii soljen multa.

Näinpä lausui, loitos rannikolta
 Aaltohin se soljen sitten suori.
 Mutta sulho suuttuneena läksi,
 Suuttuneena äitipuoli wirkki:
 Onnenkolkko, kuinka oot sa tehnyt?
 Korke ei enää sinulle kulje,
 Eikä kulta kallis kiistäelle,
 Etkä solkeais enää nyt nähne.
 Mutta neiti waan myhäillen wirkki:
 Toista on tok onni, kuin on korke,
 Toista lämmin lempi, kuin on kulta,
 Toista kultasen sydän kun solki.



27.

Suur' oil Hämäläinen Djan Paawo,
 Suuri, uljas Suomen poijistossa,
 Jänkkä, niinkun kuusi kalliolla,
 Tuima, woimakas, kun tuuliainen;
 Suurineen petäit' oil nyhtänynnä,
 Raatanut kädellään kontioita,
 Nostellut hewoiset aituuksista,
 Miehiäi, kun kockaroita, lyönyt.
 Nyt se seisoi wahwa Djan Paawo
 Woimakasna firkon tanhualla,
 Seisoi siinä rahwahan seasä,
 Pitkä niinkun honka männykössä;
 Waan se nyt sanoiksi wirkki heille:
 Onko miestä syntynyttä tässä,
 Ken minun pidellä woisi hetken,
 Hetken waan pidellä tässä kohden;
 Ottakoon se konnut kai minulta,
 Woittakoon, mi on hopeeta mulla
 Karjalaumat kaikki myöskin saakoon,
 Itse oon hänen omanä aina.
 Niin se lausui rahwahalle Paawo;
 Waan pelossa seisoi kaikki miehet,
 Katsoemp' urosta kummamielin,
 Eikä yksikään ruwennut weikkaan.

Kummastuin ja rakkahalla mielin
 Loi tyttötkin silmiään hänelle,
 Kuin se seisoi siinä uljas Paawo,

Seisoi niinkun honka männykössä,
 Silmät suihkiwat kun taimon tähti,
 Otsa loisti niinkun auringoinen,
 Tuffakin wälähti hartioilla
 Niinkun päivän paistawainen koski.

Niinpä naiskoosta astui Anna,
 Raikkein hempehin kylän tytöistä,
 Kaunis kaswoiltaan kun aamutähti.
 Hänpä uskalsinkin Paawon luokse,
 Loi sen kaulahan kätensä hienot,
 Liitti syömmen syöntä wästen hälle,
 Kaswon kaswohon puristi kiini,
 Niin hänet nyt käski pyrkimään pois.
 Poika wahwa tunstin voitetuksi,
 Eikä woinutkaan hänest' eroita,
 Lausui waan tytölle lievä-äänin:
 Anna, siepä voititkin wetomme,
 Ottu'os nyt konnut kai minulta,
 Woittu'os, mi on hopeeta mulla,
 Saa'os karjalaumat kaikki myöskin,
 Itse oon sinun omaisi aina.



28.

Salwatut.

Wirran firrkahan powesta
 Pyyssi poika helmilöitä,
 Saiipa helmen taiwon karwan,
 Pyöreän kun taiwon tähden.
 Löysi immen helmestänsä,
 Impi nyt rukoillen lausu:
 ”Luowu, poika, helmestäiisi,
 Särjeppäs minulta salpa,
 Katsanteenpa fiittäwäisen
 Mie sinulle siitä annan.”

”Emyä henno, enkä huoli,
 Helmi ompi liian kallis;
 Taiwu salpahan hywästi,
 Kaskehampikin monell’ on.”
 Tyttö särki helmen hiljan,
 Namuruskoson näköisnä
 Seisoi nyt pojan siwulla;
 Kulka tukka otsan peitti,
 Ruusullisna kaswot hohti.

Immen hempeytt’ ihailten
 Seisoi poika pitkän aijan;
 Siitä hiljanfin hawaiten
 Näinpä waan rukoillen lausui:
 ”Luowu, tyttö, hemmestäiisi,

Särjepsäs minulta salpa,
 Kynneleenpä kiittäväisen
 Mie sinulle sitä annan.”

”Empä henno, enkä huoli,
 Hempi ompi liian kallis.
 Taimu salpahan hyvästi,
 Kaskehampikin monell’ on.”



29.

Miksenen Huoli.

Nuusun taitot tuolle siskoselles',
 Walmun itse piit.
 Nuusu merkitseeppi rakkautta,
 Walmu fuolemaa.
 Etpä maan iloista tienne — taikka,
 Kalwas kaunis, sie,
 Onko sulla nuorra niin jo huolta
 Muistuteltawaa?



30.

Tyttöön vuodenajat.

Tyttö astui talvi-aamun
 Kuurapeitto-pensikössä,
 Keksi kuollehen kukan ja
 Lausui sille lohdutellen:
 Elys surko, furja fukka,
 Ett' on kuollut hempi kaikki.
 Sull' on ollut armas aika,
 Aika armas, lempi lämmin,
 Ennen kuin sait talven alle,
 Kolkon ilman kohtaella.
 Kolkomp' onni ompi mulla,
 Mull' on lämpö, mull' on talvi,
 Kullan silmä ompi lämpö,
 Näiten silmä malla talvi.



31.

Yhdenlaisuus.

Kuin monta aallon-kuohuloo merellä?
 Kuin monta mietelmää mun mielessäini?
 Ne rientelee — ja jäävät siihen kuiten,
 Ne kuolelee — ja uudestaan eläävät,
 Ja waikka montamoisna kulkeleewat,
 Ne yhtä laita kaikki oovat;
 Ja waikka heit' on monta kyllä,
 Ne kuitenkin tof yhdet oovat.
 Ja yhden järwen, yhden tuulen
 Kantamoita kai,
 Ja yhden rinnan, yhden lemmen
 Huokomoita kai.



32.

Lintu.

Muf' on kullan affunainen,
 Woi, jos oisin outo lintu,
 Tuokse kohta lennähtäisin.
 Häkkihän mun kulta saisi,
 Saisi wettä astiaisen,
 Saisi siemmenii minulle.
 Waan hänelle wirkkasimpa.
 Ellys tuoko wettä, tyttö,
 Ellys siemmenii minulle,
 Lintuseisi, impi kulta,
 Ei elä', kun kynseleillä,
 Suudelmilla lempisuusi.



33.

Ensimmäinen Suudelma.

Se pilven reunaakkeelta loisti tähti,
 Hänelle lehdikösta lausu tyttö:
 Sanoppas, tähti kulta, taimon mieli
 Mi ensi kerran suudellesa ompi?
 Ja taimon kaino neiti wirkki hälle:
 Ne maahan katsahtaapi lemmen joukot,
 Ja siell' ilonsa silloin hoksatseewat;
 Mut kuolo käännäksen selin ja itkee.



34.

Ellys lennä.

Tokkos tiedät, siemä tyttö,
 Kuinka kyyhkyn linnustamme?
 Jos mie oisin lintumiesi,
 Niin oo kyyhkyn sie siassa.
 Nytpä lintumiesi lausuu:
 ”Ellys lennä, kaunis kyyhky,
 Istu puulla huolimatta,
 Rihma ei sinuun se koske,
 Kauloais hivellä tahto.”
 Rutti, jäitkös ferran kiini,
 Anna suuta, niin sun lasken.



35.

Sundelman toivo.

Herran mieltien kun yksin istuin,
 Kuulin muiskun huulillaini hiljan
 Toisellensa lausuvan somasti:
 Kas, jo tuolla tänne asteleepi
 Tyttö, kohta taidan kyllä olla
 Mie jo hohtavilla huulillansa:
 Milma kantelee se kaiken päivän,
 Eikä henno marjan maistaella,
 Marjan neste milma huuhtelesi,
 Eikä henno lähtehestä juoda,
 Astiansa milma murteleisi,
 Eikä lemmeistäänkän lausuella,
 Lause huuliltansa milma weisi.



36.

Rakkauts.

Rukhellen tytärtään äiti wirkki:
 Kerran waiko kaks' oon sinuu jo
 Rakkaudesta is waroittanunna,
 Kuiten nään nyt turhin lausuneeni.
 Tyttö wirkki hälle wastineeksi:
 Ellys, äiti kalta, kolko olko:
 Jos pojasta minne sulkeuisin,
 Sais se sinne auringon säteissä;
 Jospa taas pakoon ma juoksisinkin,
 Kuulisin sen kaipuun tuulosissa;
 Korwain jos ma sulkiisin ja silmään,
 Syömmesäinpä waan hypähtelesi.



37.

Eroitus.

Kerran istuin otta kättä vastaan,
 Siihen warpunen pihalta katso,
 Jkkunaa naputti, lausu näin:
 ”Ellys olko noin aloilla-päin!
 Siemmeniä lämmön antamista,
 Hangen lähteneen pisarmohista,
 Myöskin laulamista morsion,
 Niist’ eloo, iloo minulle on!”
 Warpuiis-kulta, onkos siivet mulla
 Taimahilla lennellä’, kun sulla?
 Onko lemmen ääntä mulla waan?
 Tainka onko morsiantakaan?



38.

Uni.

Suolellisna heittäyin levolle,
 Ett' unessa oisi murhe mennyt.
 Niin unoinen hiiwi hiljan siihen,
 Näinpä korwahan minulle kuisku:
 "Nouse, kultaseisi ompi täällä,
 Katsahdappas, suuta saat häneltä!"

Mie ilolla loinkin silmän' auki;
 Miss' unein? kadonnut oil fun usma.
 Missä kulta? maiten, merten päässä.
 Missä muisku? toivosfaini waan.



39.

Hienkatsottu.

Vuut ne puiden wierin kasvaa,
 Lehdet puisa puhkiaawat,
 Niin jokai sanelma sulta
 Syömmessäini ruohotseepi.
 Sulma, kolffo oot sa poika,
 Peltomiesi pellon riistää,
 Siepä kylwät waan, ja riiston.
 Heität taimon lintusille,
 Tuiskupäille' tuuliaisen.



40.

Kufankauppias.

Kannikolla istui kerran,
 Siskonensa, pieni poika,
 Wuoli kaarnasen wenoisen,
 Kanto kuffiaan weneesen,
 Miehet muuriaista otti,
 Päälykselle sitte lausu:
 ”Purjehdippas, uljas päälyks,
 Purjehdi’ ja käänny jällen;
 Myö’ wenoinen muilla mailla,
 Kultihin ja helmilöihin,
 Taikka muihin kaunisteihin.”

Siskonen siweil sen päätä,
 Huo’atenpa hälle lausu:
 ”Nuorra näin nyt myöt sä rannan
 Kaunokaisen kuffaparwen;
 Kerran tullen wanhemmaks
 Myönet neitten lempimieltä,
 Kultihin ja helmilöihin,
 Taikka muihin kaunisteihin.”



41.

Murhe ja Riemu.

Otta mulla murhe,
 Otta riemu sydämmen,
 Murhe otta yhden,
 Riemu toisen kolkkan.
 Ei ne siihen synny,
 Waan on millon yhden,
 Millon toisen wasta.
 Taisi tullessansa
 Kulta ukser panna
 Longallensa auki,
 Taisi toisihinsa
 Heidät siinä saattaa.
 Niin on murhe riemu,
 Riemu mulla murhe.

42.

Verhosana.

Impi istu iltakauden
 Au'aistulla akkunalla ;
 Niin kufilta kaunosilta
 Lenti perho kultasipi
 Immen kulta-palmikoille.
 Impi sulki ikkunansa,
 Saipa kiini saalihinsa,
 Hempi häntä helläkäillä,
 Koitti siihen kehtytellä :
 "Do sä tässä, kaunis perho,
 Että saan sinuu ihailta,
 Ellys suutu suudelmista,
 Ellys menkö pois kädeltä."
 Turhaan ! millon irti pääsi,
 Niin se lenti liehkuroiden
 Ikkunasta päästäksensä.
 Perhon murhe koski neittä,
 Että laski irrallensa :
 "Lennä sitte, muuan, lennä,
 Wieös wiesti kumppalilleis :
 Miksi tänne lentäneewät,
 Kun ne eiwät täällä festä."

43.

Ellys sotke hempiään.

Pähtehellä tyttö oil,
 Huuhhto siinä jalkojaan;
 Paulo lintu puussa näin:
 ”Ellys sotke wettä, sie,
 Taiwas siinä tummenee!”
 Tyttö katso sinnepäin,
 Lausu, kynelöiden, näin:
 ”Ellys surko wettä, sie,
 Aina lähde selwiää.
 Baan kun sie mun ferran näit
 Poijan kanssa tässä näin,
 Dist hälle lausunut:
 Ellys sotke hempiään;
 Konsa sitte selwiää,
 Konsa taimon kaiastaa!”



44.

Kesäyö.

Metsän syvän lammikolla
 Istuin kerran kaiken yönä,
 Siinä aallon uimarille
 Heitin kuoleman koneita.
 Niinpä rastas rannikolla
 Saulo huima loppumatta,
 Kunnes suuttuneena lausuin:
 Dis parempi, jos sa loisit
 Laulimeisi siiven alle,
 Loisit laulun huommeneksi.
 Mut se wirkki mulle vastaan:
 Poika, pannos onki pois.
 Jos sa loisit silmäis maille,
 Loisit maille, taiwahille,
 Niinpä niiden hempeyttä
 Itsekin nyt lauleleisit.
 Miepä nostinkin nyt silmäin,
 Maa oil kirkas, kirkas taiwas,
 Taiwas, ranta, aallot toivat
 Kullan mulle mieleheini.
 Sillon, niinkun lintu lausui,
 Laulon kohta tämän laulun.

45.

Rauha.

Äiti mulle muistuttaapi:
 "Lapsukainen, sull' on kaffi
 Kallihinta kaunistetta,
 Barjele' ne vastasekfi,
 Hellin hoida hempeyttä,
 Suoji rauhoais sydämmen."
 Äiti, rauha on kadonnut;
 Jos ma jällehen sen saanen,
 Niin en saa, kun kullan kanssa,
 Kullan kaunihin ko'issa,
 Kullan kustasen sylissä.



46.

Muuttunut.

Muinon yhtenään minuu toruivat,
 Millon oil jakaus tufassa fiero,
 Millon nauhat irti, millon huiwi,
 Veilin ees' en kyllin ollut koskaan.
 Nytp' on kaiikki toisin! ”Kuinka lienee,
 Lyttö, sulla mieli, kuin et kofsa
 Waattehissa walmihiksi joudu?
 Kyllin oot jo kaswojais katellut,
 Liion tuffoaiskin laitellunna!”
 Josp' on mieli mulla muuttununna,
 Niin ken oisi syypää muutokseeni?
 Ei kukaan, sanoo sydän minulle,
 Poika kuin ei liene, taikka formus.



47.

Pitkä päivä.

Ennen, kun kulta oil
 Täällä, se kulki waan
 Lämmönkin päivä pois.
 Nyt, kuni poisa on,
 Pitkäp' on syksynkiin.
 "Woi, mikä päivän wei
 Meiltä lyhyeksi näin!"
 Woihkawat aina muut.
 Waan minä: "pitkä on
 Miani aina mun.
 Ken toki päähän sais!
 Eikö jo ehto tuu',
 Eiköpä hoiwa yön?"



48.

Semmet.

Mä tyttöjen joukkohon katson,
 Ja katsonpa kerkiämättä ;
 Mä kauniimman ottasin kyllä,
 Mut kauniita oovat ne kaikki.
 Ne millä on suihkawat silmät,
 Ja milläpä paistawat posket,
 Ja millä on hestewät huulet,
 Ja milläpä liemura lempi.
 Ja niinpä en yhtäkän löydä,
 Ken ei mua miellyttelisi.
 En yhtäkän hyljätä saata,
 Voi, saisinko kaikilta suuta!



49.

Lempi.

Gi se koskenut sydäntä,
 Gikä, niinkun kirjat neuwoo,
 Tullut tänne joutsinensa.
 Tuilpa hemmet tullessansa,
 Rauneus sen kainalossa.
 ”Poika kulta, jospa tullet,
 Niin sydän minull’ on lämmin.”
 Kohta tuilkin, — sitte häntä
 Suojin yhtä suotufasti,
 Kuin on mielin itse täällä.



50.

Tottelevainen.

Tuolla lyhteheitä tehdesämme
 Rinnallaini seisoi nuori Atu,
 Seisoi siinä sirppi käissä, waan sen
 Pysy pyörtäneellä puuta vasten.
 Mutta lammikossa pellon alla
 Nänti forsa rannan ruohokossa.

Kohta juoksi kiiwas poika pysyn,
 Mut mä sain käteensä kiini, lausuin:
 "Anna' siellä raukan olla, Atu!
 Anna forsan olla säikkymättä."
 Kohta laski pysyn paikoilleensa,
 Tarttui työhön mielellään kun ennen.

Tästä on monta miettimistä mulla:
 Kumm' on kuitenkin se kaunis Atu,
 Lämpimästä suuni lausehesta
 Heittää kai, mi hälle hellimmintä,
 Kaunihista silmäin katsanteesta
 Hän tekee tof tottumattomankin,
 Saisko suuta multa, taikka syltä,
 Vuulen jos tuleenkin juoksewansa.



51.

Ainoa hetki.

Mä yksin seisoin,
 Hän yksin kulki,
 Mun tien' ohitse
 Sen matka kulki.
 Ei wiipynynnä,
 Mut niinpä aikoi,
 Ei wirkkanunna,
 Mut silmä wirkki. —
 Sä outo ollut,
 Sä tuttu käynyt!
 Perästä päivät
 Ja vuodet wieri,
 Ja toistansa
 Ne muistot seuroi.
 Se hetki mulle
 Sjäksi jäikin,
 Se karmahainen,
 Se armahainen.



52.

Orjanruoska.

Orjanruoska, siskoseini,
 Talven alla ollessaisi
 Käywät kaikki sun siwutse,
 Pistäwistä warstistaisi
 Kaikki sun wihaawat waan.
 Mut mie mietin: kunhan lämpö
 Joutuneepi meidän maille,
 Ruusuhiipa puhkiat sa,
 Wartes' hiemumaan heristät,
 Eikä yhtään kuffasista
 Niin oo hemmittyy, kun sie. —
 Voi kun mont' on maailmassa
 Nuohotonta orjanruoskaa,
 Jotka eiwät tarwitseisi
 Muuta kun sydämmen hellän
 Sempimistä ferran waan,
 Kuffasiksi kultasiksi,
 Kaiken ilman ihanteiksi
 Siitä kohta tullakseen.

53.

Kolme ja kolme.

Vuoren kuffulalta katsoi
 Kolme neittä mertä kohden,
 Kolme purtta purjehtiipi,
 Siinä wanhin sisko wirkki:
 ”Siskot, tuoll’ isämme lainat
 Matkustaawat muilta mailta!
 Kolme meitä, kolme heitä
 Päällysmiestä pursilloilla;
 Ensimmälle joutuwalle
 Annan kuffaseppeleisen,
 Jos se siihen tyytyneepi.”
 Sitte toinen sisko wirkki:
 ”Keskimmälle joutuwalle
 Annan kuffakiehkuraisen,
 Jos se siihen tyytyneepi.”
 Sitte kolmas sisko wirkki:
 ”Jäljimmälle joutuwalle
 Annan syltä sukkelasti,
 Jos se on se kaunis Natu.”

54.

Pohja.

Lehdet ne lähtee,
 Jäähtywi järwet. —
 Siirtywät forsat,
 Menkää, o menkää,
 Murheessa mielin,
 Lämpimän maista,
 Einehen etsoon,
 Toivoen tänne
 Tulwille Pohjan
 Päästänne ferran.
 Sielläpä muuan,
 Keksien teidät,
 Lausuma lienee:
 Kuituwat furjat,
 Voi, mikä kumma
 Pohjassa lienee,
 Kumpa se sinne
 Mielenne toiwoo!
 Kenp' ikäwöipi
 Maastamme meidän,
 Senp' ikäwöintä
 Taimasta toiwoo.

55.

Outo Lintu.

Sillan tullen poika kun kotiutui,
 Nuhdellen hänelle äiti wirkki:
 ”Pyydöksillä wietät kaiket päiwät,
 Mina kuiten käännyt saalihitta;
 Toimi sulla puuttunee tai huoli,
 Kosk’ et saa, mut kyllä toiset aina.”

Hälle wirkki poika wastineeksi:
 ”Kumma ei se ookaan, ett’ on onni
 Heillä toinen, toinen mulla, kun me
 • Emme yhdellaišta pyydäkään tok.
 Tuolla kankahalla, mökkijessä
 Ompi, äiti kulta, outo lintu;
 Syksykauden siellä häntä wäijyin,
 Talwen tullen sain sen sitte kiini,
 Mut kewääksi taidan tänne tuoda.
 Outo on se lintu, sill’ ei oo, kun
 Muilla lentäwillä, siipilöitä,
 Waan on niiden eestä lämmin kylki,
 Eikä höyheneitä, niinkun muilla,
 Waan on sulfunlientiäinen tuffa,
 • Eikä nokkoaa, mut sen saanpa
 Raksi kaunon-hohtawaista huulta.

56.

Etkö waihda onnii?

”Kuinka kurja kukka,
 Kaswot kuohuwaisen
 Kosken rannikolle,
 Jossa wennot wyörnyt
 Aina surwajaawat;
 Etkö oofin ollais
 Warsin waiwaloinen?”

Kukka kuisku vastaan:
 Jospa koski säästää,
 Taikka koski surwii,
 Ei se kauan kestä,
 Ei kun yhden kesän.
 Etkö waihda onnii
 Tyttö, jota tulwat
 Voika syömmen surwii?



57.

Tytön Sanomat.

Tuulko Pohjatuuli
 Tuultesjaispa tuotkin
 Kullan terwetyksen.
 Liewätuulten huowut
 Kullan huokausta,
 Wiskotuulten woikat
 Kullan woikamista,
 Myrskytuulten miehut
 Kullan woivotusta:
 ”Woi ma, onnenfolkko,
 Woi ma, yksin jäänyt!
 Wanhuksen sylistä,
 Kalma-suudelmista,
 Disko fen mun weisä
 Rakkahaini luokse,
 Luokse ensi lemme!”



58.

Kukkanen.

Kuules, lämmön ensi kukka,
 Taittanenko, antanenko,
 Sun nyt kylmä-kultasellen'.
 Taittasinko, antasinyä,
 Antasinko, laususinyä :
 Tyttö, hangen reunakkeella
 Kasvoi lämmön ensi kukka,
 Niin kun syömmes' jäätiköllä
 Kukkii mulla lämmin lempi,
 Talwen pakkasen väristen,
 Kuitenkaan ei siitä kuollen.



59.

Kohtaus.

Tyttö istui iltasella
 Lähtehellä lempeällä,
 Weestä katsoen kuraansa.
 ”Voi tof, kuinka kaunis oonkin!
 Waan mi on minulle siitä
 Kauneasta kasvoistani,
 Kuin ei kult’ oo kuulemassa,
 Kuulemassa, katsomassa?
 Kuule, kukka kaunokainen,
 Wie minulta huulten hohdo!
 Pilwi kirkas tairwahalla,
 Wie minulta posken paisto!
 Kalwas tähti tuikkawainen,
 Wie minulta silmän suihku!
 Hauta, wie mit’ ompi muuta!”

Senpä kuuli poika pilkka,
 Warwikkossa wäijywäinen;
 Siitä juoksi neien luokse,
 Otta suuta sukkelasti:

- ”Nyt wei kukka huultes’ hohdon!”
- Sitten siirti posken poskeen:
- ”Nyt wei pilwi poskes’ paiston!”
- Sitten silmihin sen katso:
- ”Nyt wei tähti silmäs’ suihkun!”

Sitten siirti sen syliinsä :
 "Hauta wei mit' ompi muuta,
 Sillä, tyttö, siit' ei pääse
 Ken lie kerran siihen saanut".



60.

Nauru.

Nauru se koitonn' ois,
 Kurjana lenteli waan,
 Korkian suullen tuil:
 "Tökkohan tässä mä olla saan?"
 "Korkeus tässä jo on!"

Nauru se koitonn' ois,
 Kurjana lenteli waan,
 Wiisahan suullen tuil:
 "Tökkohan tässä mä olla saan?"
 "Wiisaus tässä jo on!"

Nauru se koitonn' ois,
 Kurjana lenteli waan,
 Kultani suullen tuil:
 "Tökkohan tässä mä olla saan?"
 "Rakkaus tässä jo on,
 Muiskufin tuil ikähän,
 Mut sinä pois' olit waan,"



61.

Linnulle.

Sanoppas pieni lintu,
 Kun lehdikossa oot,
 Sä mistä aina riemun,
 Ilon ja laulun saat?
 Mä kuulen lauluis aamuin,
 Ne kuulen illonkin,
 Ja yhtä selvät, aina
 Ne soiwat korvihiin.

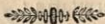
Maraisi oovat pienet,
 Majaisi ahdas on,
 Mut kumminkin sä laulat
 Ja lennät sinnepäin.
 Et kylvä', etkä kynnä',
 Et niitä' ensinkään,
 Et huoli huommenesta,
 Ja toivot täydelleen.

Voi, kuinka ompi monta,
 Ken rikkautta sai,
 Kell' oisi maita kyllä,
 Ja mantereitakin;
 Mut kuiten huokoaapi,
 Ja vuottaa itkien
 Sen kullan koittamista,
 Sä jollen laulot nyt.

Voi, toikko yhtään lienee,
 Ken huolis' onneais,
 Ja ei omaansa tyydy'
 Ne kurjat fumminkaan.
 Mitättömäksi aiwan
 He vois' tehdä sun,
 Mut fiitätään osaasi,
 He huokaa onneaan.

Ja miksi aina näyttää
 Ne ynseältä niin?
 Mi viel' on vaatimatta,
 Kun Luojan luonnon sai?
 Kun eessä riemut kaikki
 Ne heill' on ainiaan,
 Niin miksi' oovat folkot,
 Ja toista toiwovat.

Ei! — laula pieni lintu
 Ilosta ainiaan,
 En huoli huokaella
 Wisertäessä sun.
 Sä tänne vielä lennä,
 Ja wiivy wastafin,
 Ja neuvo milma aina
 Elooni tyytymään.



Pris: 20 kop. S:r.
